

*Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Sierpc
z dnia*

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY SIERPC
NA LATA 2022-2028**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	16
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	16
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	16
3. DEMOGRAFIA	17
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	19
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	21
6. GOSPODARKA.....	21
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE	23
8. EDUKACJA I KULTURA	24
9. OCHRONA ZDROWIA.....	27
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	28
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	32
12. POMOC SPOŁECZNA.....	33
13. BEZROBOCIE	46
14. BEZDOMNOŚĆ.....	50
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	50
16. SYTUACJA DZIECKA.....	56
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	59
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	63
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY	65
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS	67
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	70
III. PROGRAMOWANIE	80
1. WIZJA I MISJA.....	80
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	81
3. PROGNOZA ZMIAN	99
4. RAMY FINANSOWE.....	101
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	103
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA.....	103
7. PROGRAMY I PROJEKTY	105
UWAGI KOŃCOWE	105

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc został przygotowany na lata 2022-2028. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Koordynowanie prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2022-2028 powierzono Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu. Zadaniem zespołu, który współpracował z Kierownikiem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Gminy Sierpc do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Przystępując do opracowania dokumentu strategii, upowszechniono na stronach internetowych Urzędu Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej informację w formie komunikatu o przystąpieniu samorządu do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powstawał we współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu z Ośrodkiem Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie, który udzielał merytorycznego wsparcia zarówno w procesie przygotowania narzędzi badawczych, jak i w opracowaniu dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2022-2028 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad strategią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Strategia realizuje ustawowy obowiązek gminy nakreślony w art. 16b. ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), które stanowią:

Art. 16b. 1. Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.

2. Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:

- a) celów strategicznych projektowanych zmian,
- b) kierunków niezbędnych działań,
- c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- d) wskaźników realizacji działań.

Art. 17. 1. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań prawnych tworzenia strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące **sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka**.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki. W sumie do analizy przedłożono 6 anonimowo wypełnionych arkuszy. W badaniu wzięły udział wyłącznie kobiety. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat i 56-65 lat (po 33%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat i 46-55 lat (po 17%). W badaniu nie wzięły udziału

osoby poniżej 25. roku życia oraz osoby powyżej 65 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to połowa spośród nich zadeklarowała posiadanie wykształcenia wyższego, a kolejne 50% stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim. Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 83% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Sierpc od urodzenia, a 17% uczestników badania nie określiło czasu przebywania na terenie gminy.

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 8 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 75% kobiet i 13% mężczyzn, natomiast 12% badanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Najliczniej wśród respondentów reprezentowana była grupa osób w wieku 26-35 lat (38%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat i 46-55 lat (po 25%) oraz 56-65 lat (12%). Osoby poniżej 25. roku życia i powyżej 65 lat nie wzięły udziału w tym badaniu. Jeśli chodzi o wskaźnik czasu zamieszkiwania, najliczniej reprezentowane były osoby mieszkające w gminie od urodzenia (50%). Kolejną grupę stanowiły osoby mieszkające w gminie od 5 do 17 lat (25%) i taki sam odsetek respondentów (25%) nie zadeklarował czasu przebywania na terenie gminy. Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem wyższym (63%), a kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (37%).

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 3 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy Sierpc.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

---

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na jej treść i realizację mają wpływ następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744);
- uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (M.P. 2021 poz. 843);
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES) – uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. 2019 poz. 2014).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W swej warstwie merytorycznej odnosi się do dokumentów, które funkcjonują na poziomie

europejskim, ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono główne założenia programowe tych dokumentów.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich: „Unia innowacji”; „Młodzież w drodze”; „Europejska agenda cyfrowa”; „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”; „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”; „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”; „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. Już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykrzysową”.

W KPR znalazła się bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Na mocy Traktatu z Lizbony Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować

dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021-2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19, 27 maja 2020 r. zaproponowano **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy państw członkowskich uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. Ta inicjatywa KE nazywana została w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych

za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2022-2026 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe,

zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
  - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
  - Polska Cyfrowa,
  - Kapitał ludzki,
  - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
  - Rozwój regionalny,
  - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
  - Kapitał społeczny,
  - Sprawne państwo.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,

2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,

2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,

2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,

2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne:

3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,

3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,

3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku

„Innowacyjne Mazowsze”

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze” jest dokumentem, który stanowi odpowiedź na wyzwania, którym musi sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Strategia wyznacza cele rozwojowe, których realizacja zapewni utrzymanie trwałego rozwoju.

Za priorytetowy cel strategiczny przyjęto „Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym”. Oprócz niego w dokumencie sformułowano trzy inne cele strategiczne:

1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii,

2. Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego,

3. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.

Realizację najistotniejszego z punktu widzenia polityki społecznej celu strategicznego „Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki” uzależniono od wdrożenia poniżej przedstawionych kierunków działań, oznaczonych numerami od 18 do 24.

- 18. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

- 19. Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej.
- 20. Rozwój priorytetowych dla regionu dziedzin nauki.
- 21. Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej.
- 22. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna.
- 23. Wyrównanie szans edukacyjnych.
- 24. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030

Misją samorządu Województwa Mazowieckiego w zakresie polityki społecznej – wyznaczoną w dokumencie – jest dążenie do wzmacniania kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego na Mazowszu oraz zapewnienie większej spójności społecznej przez rozwój inwestycji społecznych. Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030 jest jednym z narzędzi realizacji tej misji i skupia się na celu głównym – wzmacnianiu kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego, zwiększaniu spójności społecznej przez inwestycje społeczne oraz na trzech celach szczegółowych:

1. Zapobieganie pogłębianiu się problemów społecznych poprzez wdrażanie programów i projektów na rzecz ogółu mieszkańców i wybranych grup (w tym mniejszości narodowych i etnicznych) oraz sprawne realizowanie polityki społecznej na Mazowszu.
2. Deinstytucjonalizacja i rozwój spersonalizowanych, zintegrowanych usług społecznych, w tym o charakterze środowiskowym.
3. Inwestycje w służby społeczne oraz zawody pomocowe. Poprawa wizerunku pomocy społecznej.

Wizja społeczna określona w dokumencie jest następująca: „Mazowsze będzie obszarem, którego mieszkańcy cieszą się wysoką jakością życia oraz aktywnie uczestniczą w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym. W razie trudnej sytuacji życiowej mogą zaś uzyskać niezbędną pomoc i wsparcie”.

Zaplanowane w Strategii Polityki Społecznej działania mają zapobiegać nasilaniu się negatywnych zjawisk społecznych oraz zapewnić mieszkańcom Mazowsza lepszy dostęp do wsparcia i pomocy społecznej oraz nowoczesnych usług

społecznych. Podmiotem koordynującym wdrożenie Strategii jest Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. Założenia Strategii będą wprowadzane w życie przez organy i jednostki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, we współpracy z interesariuszami – organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sierpeckiego w latach 2013-2023

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sierpeckiego w latach 2013-2023 jest jednym z kluczowych dokumentów planistycznych opracowywanych przez samorząd powiatowy, a zarazem podstawowym instrumentem zarządzania problemami społecznymi na terenie powiatu. Celem realizacji Strategii jest wzmocnienie powiatu jako aktywnego samorządu współpracy i partnerstwa, stwarzającego mieszkańcom zarówno możliwości rozwoju, jak i poczucie bezpieczeństwa, jak również zwiększenie potencjału społecznego powiatu, zapewnienie wszystkim mieszkańcom równych szans w dostępie do dóbr i usług oraz udziału w życiu publicznym. Na potrzeby niniejszego dokumentu zostały sformułowane poniższe cele strategiczne i cele operacyjne, których realizacja będzie prowadziła do rozwiązywania problemów społecznych.

Cel strategiczny 1: Zintegrowany system wsparcia rodziny.

Cele operacyjne:

1. Stworzenie systemu promowania prawidłowego funkcjonowania rodziny.
2. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.
3. Wspieranie działań na rzecz poprawy ekonomiczno-bytowej rodziny.
4. Wspieranie działań na rzecz poprawy warunków rozwoju społecznego dla osób starszych i rozwój integracji międzypokoleniowej.

Cel strategiczny 2: Ograniczanie skutków bezrobocia.

1. Przeciwdziałanie zjawisku dziedzicznego bezrobocia w rodzinach.
2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania.

Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1. Współpraca w tworzeniu spójnego systemu wsparcia dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze.

2. Wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.
3. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i rehabilitacji.
4. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
5. Rozwijanie form rehabilitacji zawodowej.
6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
7. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku przestępczości i ograniczenia zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny 4: Partnerstwo na rzecz aktywności społecznej.

1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnik integracji społecznej.
2. Wspieranie tworzenia społeczeństwa obywatelskiego.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

---

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Sierpc to gmina wiejska położona w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, w obrębie centralnej części powiatu sierpeckiego. Zajmuje obszar 150,23 km², co stanowi 17,6% powierzchni powiatu, i jest jedną z siedmiu powiatowych jednostek terytorialnych. Wsie wchodzące w skład gminy okalają tereny miasta Sierpc. Ponadto obszar gminy graniczy: od południa z gminą Gozdowo, od południa i zachodu z gminą Mochowo, od zachodu i północy z gminą Szczutowo, od północy z gminą Rościszewo i od wschodu z gminą Zawidz.

W granicach gminy położonych jest 40 sołectw: Białe Błoto, Białoskóry, Białyszewo, Białyszewo-Towarzystwo, Bledzewo, Bledzewko, Borkowo Kościelne, Borkowo Wielkie, Dąbrówki, Dębowo, Dziembakowo, Goleszyn, Gorzewo, Grodkowo-Włóki, Grodkowo-Zawisze, Kisielewo, Kręckowo, Mieszaki, Mieszczyzna, Miłobędzyn, Nowe Piastowo, Osówka, Pawłowo, Piaski, Podwierzbie, Rachocin, Rydzewo, Stare Piastowo, Studzieniec, Sudragi, Sułocin-Teodory, Sułocin-Towarzystwo, Susk, Susk Nowy, Szczepanki, Warzyn Kmiec, Warzyn-Skóry, Wernerowo, Wilczogóra i Żochowo. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Borkowo Kościelne (605 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Sułocin-Teodory (29 osób).

Na terenie gminy działa 20 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych. Gmina Sierpc, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo”.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Sierpc pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodny położenie geograficzne i komunikacyjne. Duże znaczenie badani przywiązywali również do niskiego poziomu bezrobocia wynikającego z funkcjonowania na terenie

gminy licznych zakładów pracy. Wypełniający ankietę wspomnieli też o dobrym dostępie do placówek handlowych i usługowych.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiała się kwestia ograniczeń finansowych na rozwój i inwestycje oraz niewystarczający, w stosunku do potrzeb, budżet gminy. Za równie dotkliwy problem ankietowani uznali niedostosowaną do potrzeb komunikację publiczną i wynikające z tego trudności z dotarciem do większych ośrodków miejskich. Wypełniający ankietę wspomnieli też o braku infrastruktury przemysłowej, nadmiernym rozdrobnieniu gospodarstw rolnych oraz deficycie atrakcyjnych miejsc pracy dla osób z wysokimi kwalifikacjami.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną (budowa oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i gazowej). Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli też rozwój budownictwa mieszkaniowego, w tym socjalnego i komunalnego. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano także utworzenie na terenie gminy żłobka.

3. DEMOGRAFIA

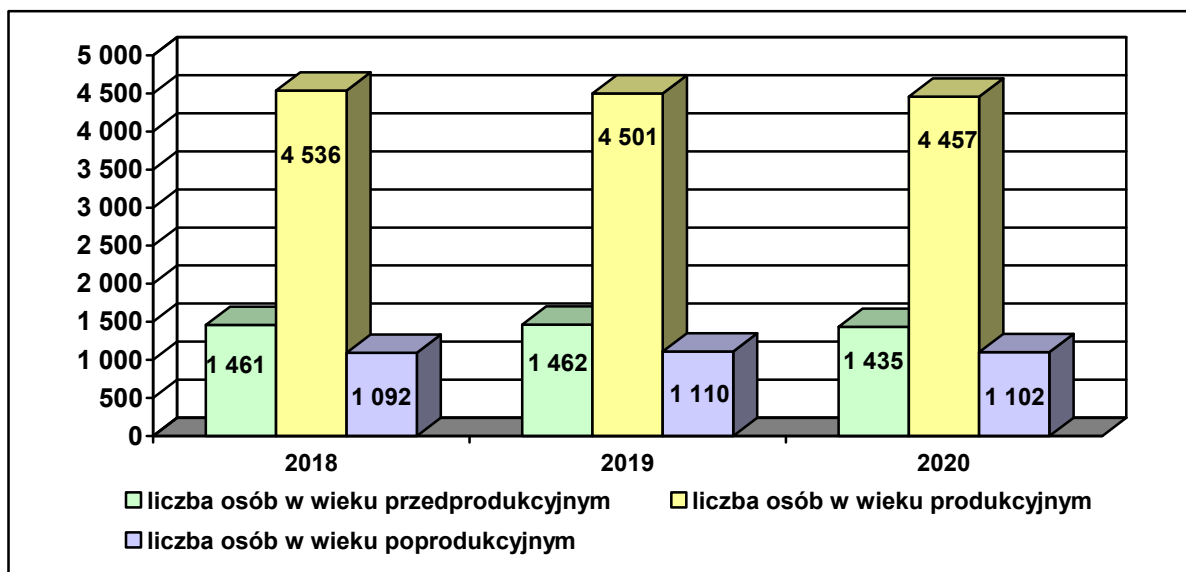
Na koniec 2020 r. gmina liczyła 6 994 osoby, wśród których było 3 485 kobiet, które stanowiły 49,83% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 47 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2018-2020 ogólna liczba mieszkańców gminy się zmniejszała. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 461	1 462	1 435
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 536	4 501	4 457
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 092	1 110	1 102
ogółem	7 089	7 073	6 994

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

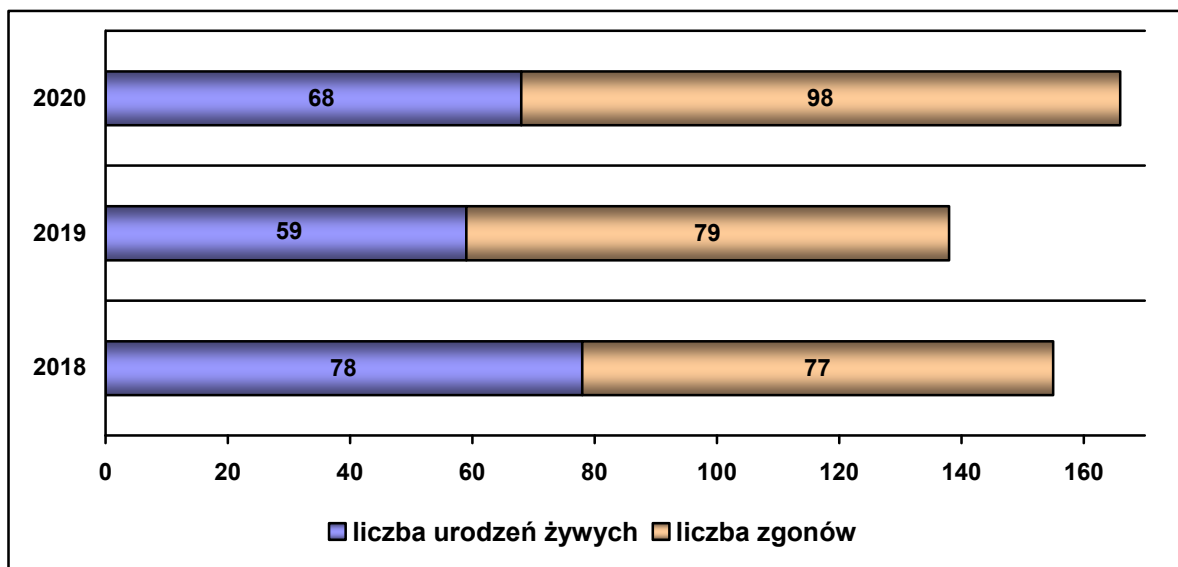
Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń żywych	78	59	68
liczba zgonów	77	79	98
przyrost naturalny	+1	-20	-30

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba zameldowanych osób spoza gminy	141	204	154

w tym z zagranicy	2	2	2
liczba osób wymeldowanych poza gminę	275	266	272
w tym za granicę	0	0	0
saldo migracji ogółem	-134	-62	-118

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba najstarszych mieszkańców gminy ulegała wahaniom, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym malała z roku na rok.

W 2018 r. liczba urodzeń była nieznacznie wyższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą dodatnią, natomiast w latach 2019-2020 liczba zgonów znacznie przewyższała liczbę urodzeń – przyrost naturalny w gminie był ujemny. Saldo migracji ludności gminy w latach 2018-2020 ulegało wahaniom i było stale ujemne.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Sierpc jest zróżnicowany. Sieć wodociągowa o długości 235 km jest dostępna dla blisko 90% mieszkańców. Zaopatrzenie w wodę odbywa się na bazie trzech stacji uzdatniania wody w miejscowościach Białyszewo, Piastowo oraz Gorzewo. Roczne wydobycie wody ze wszystkich stacji wynosi około 350 000 m³. Z sieci kanalizacyjnej o długości 1,3 km korzysta ok. 4,2% mieszkańców. Na terenie gminy w miejscowościach Dziembakowo i Miłobędzyn zlokalizowane są dwie niewielkie osiedlowe oczyszczalnie ścieków. Dzienny dopływ ścieków do oczyszczalni w Dziembakowie wynosi około 25 m³, a w Miłobędzynie około 7 m³. Siecią wodociągową i kanalizacyjną w gminie zarządza zakład budżetowy – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu zs. w Susku.

Jako samodzielna jednostka organizacyjna gminy ZGKiM świadczy również usługi o charakterze użyteczności publicznej – administrowania i zarządzania przekazanymi w trwały zarząd nieruchomościami, utrzymania czystości i porządku na terenach należących do gminy, bieżącego utrzymania i naprawy, jak również zimowego utrzymania dróg gminnych, administrowania i zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy oraz utrzymania obiektów sportowych w Białyszewie

i Dziembakowie. Gmina nie posiada dostępu do sieci gazowej. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2020 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	235
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	6 243
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	1,3
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	296
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	2
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	296
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	b.d.
w tym długość dróg gminnych (w km)	80,5

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2018-2020:

Tabela 5. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020

inwestycje w 2018 r.
• Modernizacja drogi wewnętrznej w miejscowości Krętkowo;   • Przebudowa drogi gminnej nr 370541W relacji Osówka do granicy gmin Sierpc i Szczutowo;   • Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Gorzewo;   • Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Studzieniec.
inwestycje w 2019 r.
• Przebudowa istniejącego ogólnie dostępnego ciągu pieszego – chodnika w miejscowości Miłobędzyn;   • Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Gorzewo;   • Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Podwierzbie;   • Modernizacja drogi gminnej nr 370526W w miejscowości Ryszewo;   • Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Białe Błoto;   • Przebudowa istniejącego chodnika w miejscowości Miłobędzyn;   • Przebudowa istniejącego chodnika w miejscowości Bledzewko;   • Zakup i montaż lamp solarnych w miejscowościach Dziembakowo, Warzyn Kmiecy, Borkowo Kościelne, Borkowo Wielkie, Goleszyn i Białyszewo-Towarzystwo.
inwestycje w 2020 r.
• Modernizacja drogi gminnej nr 370520W w miejscowości Podwierzbie;   • Zakup i montaż lamp solarnych dla miejscowości Szczepanki, Bledzewo, Dębowo, Białyszewo-Towarzystwo, Goleszyn, Rydzewo, Gorzewo i Białoskóry;

- Budowa siłowni zewnętrznej w miejscowości Studzieniec;
- Budowa siłowni zewnętrznej w miejscowości Borkowo Wielkie.

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Sierpc posiada korzystny układ dróg komunikacji kołowej, odpowiadający strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 10 relacji Warszawa – Sierpc – Toruń – Szczecin (29,5 km na terenie gminy), dwie drogi wojewódzkie: nr 560 relacji Płock – Sierpc – Brodnica i nr 541 relacji Tłuchowo – Sierpc – Lubawa (łącznie 16,487 km na terenie gminy) oraz drogi powiatowe (65,053 km) i drogi gminne (80,5 km).

Ponadto Sierpc stanowi węzeł kolejowy – linie wychodzą w czterech kierunkach – Toruń, Nasielsk, Płock, Brodnica. Obecnie pociągi nie kursują. Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczy PKS oraz prywatni przewoźnicy.

Gmina Sierpc położona jest dookoła miasta Sierpc (siedziby władz powiatu sierpeckiego i siedziby władz gminy), w odległości ok. 135 km od Warszawy (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa mazowieckiego), ok. 35 km od Płocka i ok. 85 km od Torunia.

6. GOSPODARKA

Gmina Sierpc jest gminą o charakterze rolniczym, w 2020 r. na jej obszarze funkcjonowało ok. 1 256 gospodarstw rolnych. Na terenie gminy nie działają duże podmioty gospodarcze czy przemysłowe. Rozwój drobnej przedsiębiorczości na terenie gminy, pomimo jej rolniczego charakteru, spowodowany jest zapotrzebowaniem na określonego rodzaju usługi, m.in. produkcyjne, handlowe itp. Poza dominującym sektorem średnich indywidualnych gospodarstw rolnych (ok. 10 ha) gmina rozwija także funkcje handlowo-usługowe. Użytki rolne zajmują ponad 83% powierzchni gminy, zaś lasy stanowią ponad 14% jej terenu. Poniższe tabele przedstawiają strukturę gruntów w gminie.

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	15 023
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	12 526,9657
w tym powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych	12 161,9704

powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	2 146,1834
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	349,0693

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Tabela 7. Gospodarstwa rolne

liczba gospodarstw rolnych na terenie miasta	1 256
średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego (ha)	10

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Na terenie gminy przeważają grunty o zróżnicowanych warunkach glebowych – użytki o średniej i niskiej klasie bonitacyjnej. Dominuje uprawa zbóż i kukurydzy oraz hodowla trzody chlewnej, krów i owiec. Produkcja rolna w znacznym stopniu wykorzystywana jest na rynku lokalnym, m.in. przez ubojnie drobiu, masarnie i mleczarnie.

W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy systematycznie rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Sierpc w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	201	208	312
liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą opartą na tzw. wpisie do ewidencji działalności gospodarczej	201	208	312
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	181	170	274

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Na koniec 2020 r. w ewidencji gminnej zarejestrowanych było 312 podmiotów gospodarczych. Największe z nich to: XDROB Sp. z o.o. (Gorzewo), LUNA Sp. z o.o. (Karolewo), PLATINIUM CARS Sp. z o.o. (Borkowo Kościelne), Eurocash Cash&Carry (Gorzewo). W latach 2018-2020 na terenie gminy powstały trzy nowe firmy – F.H.U. Siedlisko Anna Joniak, Leśne SPA Julia Joniak oraz Enterprise Maciej Mikucki.

Według danych statystycznych GUS-u w 2020 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych. Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były budownictwo, a także przetwórstwo przemysłowe.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2020 r. gmina Sierpc posiadała w swoich zasobach 37 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 1 623 m², w których zamieszkiwało 60 osób. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego wynosiła 43,86 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego przypadająca na jedną osobę liczyła 27,05 m². Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2020 r. gmina nie dysponowała takimi lokalami. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Sierpc w latach 2018-2020 zawiera poniższa tabela.

Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań komunalnych	37	37	37
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	1 623	1 623	1 623
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	64	62	60
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	43,86	43,86	43,86
przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	23,386	26,18	27,05
liczba mieszkań socjalnych	0	0	0

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie Sierpc tej formy wsparcia udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 10. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	31	29	26
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	68	60	51
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	61 656,42	56 390,34	49 675,63

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2020/2021 w gminie funkcjonowało 10 placówek systemu oświaty: w tym 6 placówek wychowania przedszkolnego (1 przedszkole, 4 oddziały przedszkolne w szkołach i 1 punkt przedszkolny) oraz 4 szkoły podstawowe. Dane na temat przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 11. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	6	147	12
w tym przedszkola	1	32	6
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	4	96	5
w tym punkt przedszkolny w Sudragach	1	19	1

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Tabela 12. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	4	561	88
szkoły ponadpodstawowe	–	–	–

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Tabela 13. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Publiczne Przedszkole w Studzieńcu	Studzieniec 27, 09-200 Sierpc
2.	Punkt Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Sudragach	Sudragi, ul. Szkolna 10, 09-200 Sierpc
3.	Szkoła Podstawowa w Sudragach	Sudragi, ul. Szkolna 10, 09-200 Sierpc
4.	Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Goleszynie	Goleszyn, ul. Niepodległości 2, 09-200 Sierpc
5.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Borkowie Kościelnym	Borkowo Kościelne, ul. Szkolna 2, 09-200 Sierpc
6.	Szkoła Podstawowa im. Zygmunta Padlewskiego w Bledzewie	Bledzewo 11A, 09-200 Sierpc

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Gminna Biblioteka Publiczna w Sierpcu z siedzibą w Borkowie Kościelnym oraz jej filie w Bledzewie, Goleszynie i Studzieńcu. Główną funkcją placówki jest gromadzenie, opracowanie,

przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa oraz liczne wydarzenia kulturalno-oświatowe, m.in. lekcje biblioteczne, konkursy literackie, wystawy, prelekcje oraz spotkania autorskie. Ścisłe współpracuje z innymi bibliotekami, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami oraz szkołami na terenie gminy. W 2020 r. Gminną Bibliotekę Publiczną w Sierpcu zs. w Borkowie Kościelnym wraz z filiami odwiedziło 6 809 osób, a jej księgozbiór na koniec 2020 r. liczył 37 385 woluminów.

Warto dodać, że na terenie gminy prężnie działa licząca 35 członków Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Goleszynie. Orkiestra bierze udział w uroczystościach gminnych, kościelnych oraz z okazji świąt państwowych, festynów i innych imprez. Zapraszana jest również do sąsiednich jednostek OSP w powiecie oraz na przeglądy orkiestr. W sołectwach gminy funkcjonują też Koła Gospodyń Wiejskich, które zajmują się m.in. kultywowaniem i promowaniem tradycji ludowych oraz udziałem w organizowanych imprezach promujących regionalną kulturę, a także działają świetlice środowiskowe.

Na terenie gminy corocznie organizowane są imprezy okolicznościowe, m.in.: Święto Plonów – Dożynki Gminne, Dzień Kobiet, a także imprezy kulturalno-sportowe, festyny rodzinne, koncerty itp.

Tabela 14. Placówki kultury w gminie w 2020 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	–	–	–
świetlice	4	b.d.	b.d.
biblioteki	1	362	1
filie: Filia w Bledzewie Filia w Studzieńcu Filia w Goleszynie	3	116 147 242	3

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Tabela 15. Wykaz placówek kultury w 2020 r.

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Sierpcu z siedzibą w Borkowie Kościelnym	ul. Szkolna 6, 09-200 Sierpc

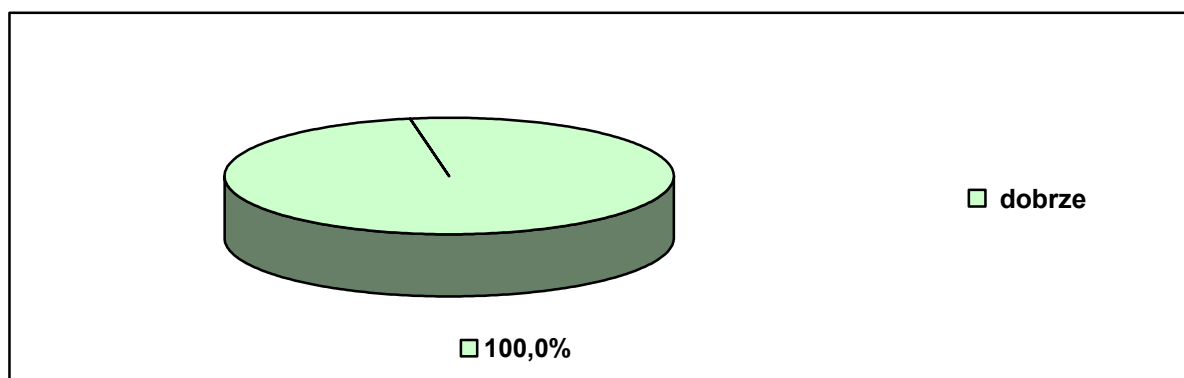
2.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Bledzewie	Bledzewo 11, 09-200 Sierpc
3.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Studzieńcu	Studzieniec 27, 09-200 Sierpc
4.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Goleszynie	Białyszewo, ul. Medyczna 1, 09-200 Sierpc
5	Świetlice środowiskowe	Dziembakowo, Borkowo Kościelne, Studzieniec, Bledzewo

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie, bowiem wszyscy respondenci określili ją jako dobrą. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

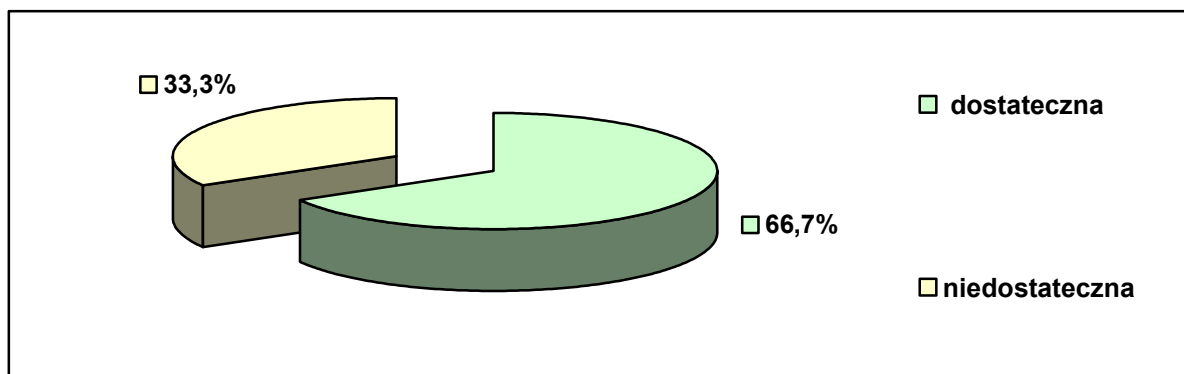

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to została oceniona równie pozytywnie, bowiem dwie trzecie ankietowanych stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Nikt z respondentów nie przedstawił opinii negatywnej. Jedna trzecia badanych nie potrafiła jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

Brak żłobka jest problemem dla 83,3% respondentów. Opinii w tej kwestii nie wyraziło 16,7% badanych. Nikt z ankietowanych nie stwierdził, że oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby w tym zakresie.

Pozytywnie oceniono obecną ofertę kulturalną w gminie, bowiem według 66,7% ankietowanych jest ona dostateczna. Jednocześnie jedna trzecia badanych przyznała, że jest ona niedostateczna. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Sierpc funkcjonuje 1 publiczny zakład opieki zdrowotnej. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 16. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	1
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	0
liczba prywatnych praktyk lekarskich (w tym pielęgniarskich)	0
liczba aptek i punktów aptecznych	0

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Białyszewie Filia w Golezynie należy do Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Sierpcu. W Przychodni funkcjonują poradnie: lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pediatryczna, internistyczna oraz gabinety pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej i położnej.

Gmina Sierpc charakteryzuje się niewystarczającym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług medycznych w większych ośrodkach, jak Sierpc lub Płock. Najbliższy szpital – Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – zlokalizowany jest w Sierpcu. W placówce działają zarówno oddziały szpitalne (m.in. hospitalizacji jednodniowej, chirurgiczny, chorób wewnętrznych, ginekologiczno-położniczy, pediatryczny, ratunkowy), jak i poradnie specjalistyczne (m.in. pediatryczna, neonatologiczna, ginekologiczno-położnicza, położnicza, chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, okulistyczna, otolaryngologiczna, stomatologiczna, alergologiczna, dermatologiczna,

diabetologiczna, endokrynologiczna, gastroenterologiczna, kardiologiczna, leczenia bólu, leczenia uzależnień, medycyny pracy, onkologiczna, urologiczna, gruźlicy i chorób płuc, reumatologiczna, urologiczna, zdrowia psychicznego).

Dane dotyczące zakładu opieki zdrowotnej w gminie przedstawia tabela poniżej.

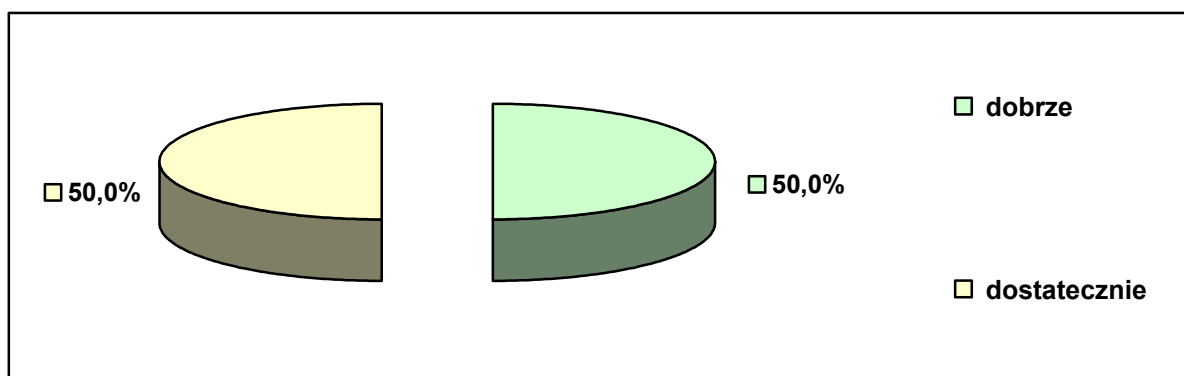
Tabela 17. Zakład opieki zdrowotnej w gminie w 2020 r.

lp.	podmiot	adres
1.	Przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Białyszewie Filia w Goleszynie (należy do Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Sierpcu)	Goleszyn, ul. Medyczna 1, 09-200 Sierpc

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wszyscy uczestnicy badania pozytywnie ocenili ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie uznając ją za dobrą lub dostateczną.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Sierpc służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się m.in. obiekty: boisko z bieżnią lekkoatletyczną w Białyszewie, boiska wielofunkcyjne ogólnodostępne w Borkowie Wielkim oraz przy Wiejskim Ośrodku Kultury i Sportu w Piaskach, boiska wielofunkcyjne zlokalizowane przy Szkołach Podstawowych w Borkowie Kościelnym, Susku, Białyszewie i Sudragach, hale i sale sportowe przy szkołach, siłownie

zewewnętrzne oraz 16 placów zabaw zlokalizowanych w miejscowościach: Dziembakowo, Kisielewo, Gorzewo, Miłobędzyn, Żochowo, Bledzewo, Piaski, Borkowo Kościelne, Dąbrówki, Wilczogóra, Warzyn-Skóry, Białe Błoto, Rydzewo, Sułocin, Mieszczk i Osówka.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe: Ludowy Klub Sportowy Orzeł Goleszyn (ul. Niepodległości 4) oraz 4 kluby uczniowskie – Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „Trops”, Uczniowski Klub Sportowy „Alfa”, Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „Luks” i Ludowo Uczniowski Klub Sportowy „Iskra”.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 18. Sport i rekreacja w 2020 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	6
kluby sportowe	5
w tym uczniowskie kluby sportowe	4

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Gmina Sierpc leży w środkowej części niecki brzeżnej, zwanej Niecką Warszawską lub Płocką, i obejmuje swoim terenem pogranicze dwóch makroregionów fizyczno-geograficznych: Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego od zachodu (z mezoregionami: Pojezierzem Dobrzyńskim i Równiną Urszulewską) i Niziny Północnomazowieckiej od wschodu (z mezoregionami: Wysoczyzną Płońską i Równiną Raciąską). Przeptywająca przez tereny gminy rzeka Skrwa (znana także jako Skrwa Prawa) ma ujście do Wisły w miejscowości Biskupice (powiat płocki). Lewy dopływ Skrwy stanowi rzeka Sierpica, która przepływa przez gminę w kierunku północno-zachodnim. Obszar gminy położony jest w dorzeczu tych dwóch rzek. Na terenie gminy znajduje się Jezioro Bledzewskie o powierzchni 34,9 ha. W gminie jest 6 pomników przyrody ożywionej (pojedyncze drzewa oraz gład narzutowy).

Znaczna część obszaru gminy (blisko 1/3) uznana została za Obszar Chronionego Krajobrazu Przyszecze Skrwy Prawej, wchodzący w skład wojewódzkiego systemu ochrony krajobrazu. Ma to wpływ na zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy. Kompleksy leśne, rzeki, stawy, jeziora, bardzo

dobrze warunki klimatyczne, czyste powietrze i niskie zanieczyszczenie gleby sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji, turystyki i wszelkich form wypoczynku.

Na terenie gminy można znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.:

- Młyn wodny murowany w Borkowie Kościelnym, z lat 20. XX wieku,
- Kościół pw. św. Apolonii z 1923 r. w Borkowie Kościelnym,
- Zespół dworski w Dziembakowie – park i dwór murowany z połowy XIX wieku,
- Zespół dworski w Miłobędzinie – park i dwór murowany z połowy XIX wieku,
- Zespół dworski w Piastowie – dwór murowany z połowy XIX wieku (przebudowany w 1914 roku),
- Dwór w Studzieńcu – murowany z końca XIX wieku,
- Zagroda młynarska w Kwaśnie – młyn wodny murowany z XIX wieku i dom murowany z II połowy XIX wieku,
- Kościół parafialny pw. św. Mateusza w Goleszynie – drewniany kościół wzniesiony w latach 1762-1765, remontowany w 1940 r.,
- Cmentarz ewangelicko-augsburski z połowy XIX wieku w Osówce.

Baza noclegowa w gminie obejmuje: ośrodek wypoczynkowy, zajazdy oraz gospodarstwo agroturystyczne. Dane na temat obiektów noclegowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 19. Baza noclegowa w gminie w 2020 r.

obiekty i miejsca noclegowe	liczba miejsc
liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania (bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych)	3
liczba miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych)	76
liczba ośrodków wczasowych	1
liczba miejsc noclegowych w ośrodkach wczasowych	b.d.
liczba gospodarstw agroturystycznych	1
liczba miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych	b.d.

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Tabela 20. Wykaz obiektów noclegowych w gminie w 2020 r

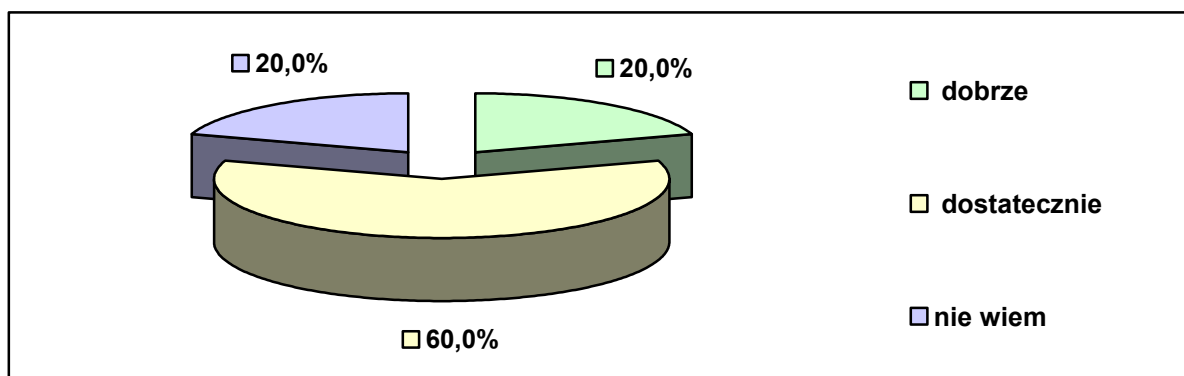
lp.	nazwa	adres	liczba miejsc
1.	Ośrodek wypoczynkowy	Bledzewo 51, 09-200 Sierpc	39 domków campingowych wyposażonych w kuchnie gazowe, lodówki, sprzęt gospodarstwa

			domowego; boiska do piłki plażowej, do piłki nożnej, siatkowej i koszykówki, korty tenisowe, plac zabaw dla dzieci, parkingi oraz sprzęt sportowy i rekreacyjny do wypożyczenia (rowery turystyczne, rowery wodne i łódzie)
2.	Zajazd „MAXIM”	Borkowo Kościelne, ul. Warszawska 1, 09-200 Sierpc	21 miejsc noclegowych, usługi hotelarskie i gastronomiczne
3.	Zajazd „Sonata”	Studzieniec 3E, 09-200 Sierpc	40 miejsc noclegowych, usługi hotelarskie i gastronomiczne
4.	Zajazd „U Wojciecha”	Goleszyn, ul. Sierpecka 3, 09-200 Sierpc	15 miejsc noclegowych, usługi hotelarskie i gastronomiczne; działalność rozrywkowa wraz z prowadzeniem imprez towarzyskich
5.	Gospodarstwo agroturystyczne „Miś”	Błedzewo 44, 09-200 Sierpc	pokoje; spotkania integracyjne; imprezy okolicznościowe

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono uczestników badania o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu, doceniają podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez respondentów, bowiem 60% ankietowanych uznało ją za dobrą, a 20% badanych przyznało, że jest dostateczna. Nikt z uczestników badania nie ocenił tej oferty negatywnie. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 20% pytaných.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Wydział Kryminalny Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu, w latach 2018-2020 na terenie powiatu sierpeckiego (brak danych odnoszących się do gminy) stwierdzono ogółem: 1 197 przestępstw w 2018 r., 797 przestępstw w 2019 r. i 1 693 przestępstwa w 2020 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie to: 11 przypadków w 2018 r., 5 przypadków w 2019 r. i 17 przypadków w 2020 r. Dane dotyczące przestępstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Przestępstwa odnotowane w powiecie w latach 2018-2020

zakres danych	liczba przestępstw 2018	liczba przestępstw 2019	liczba przestępstw 2020
stwierdzono ogółem przestępstw:	1 197	797	1 693
w tym popełnionych przez nieletnich:	11	5	17
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	2018	2019	2020
przeciwko życiu i zdrowiu	16	23	10
przeciwko wolności	25	29	18
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	150	141	133
przeciwko mieniu	478	223	517
przeciwko rodzinie i opiece	293	180	178
przeciwko wiarygodności dokumentów	56	13	65
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	5	17	6
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	26	70	37

Dane Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu.

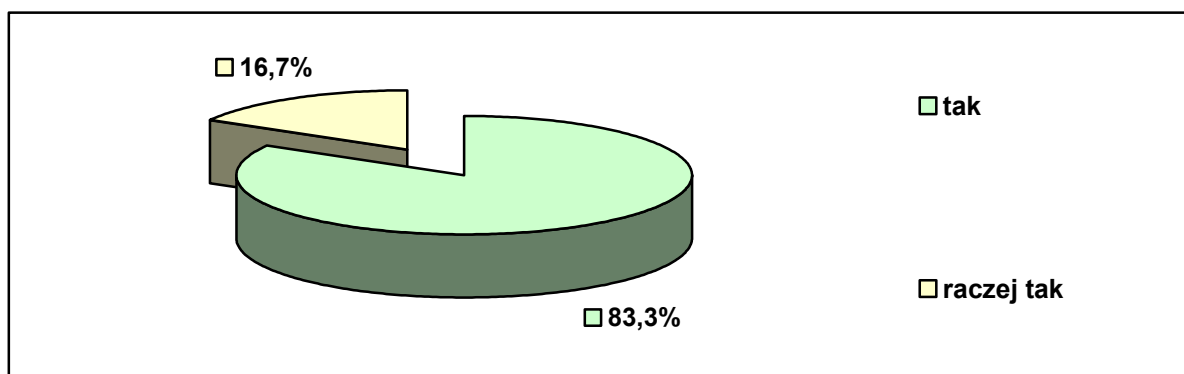
Do najczęściej popełnianych w powiecie sierpeckim przestępstw w 2020 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (517 przypadków, o 294 więcej w porównaniu z 2019 r.), przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (178 przypadków, o 2 mniej w porównaniu z 2019 r.) oraz przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (133 przypadki, o 8 mniej w porównaniu z 2019 r.).

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu przeprowadzali na terenie gminy Sierpc interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2018 r. policjanci wszczęli 9 takich procedur, w 2019 r. – 11, i w 2020 r. ponownie 9 procedur.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Sierpc uczestniczącym w badaniu pytanie

na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z wypowiedzi respondentów wynika, że w miejscu zamieszkania czują się oni bezpiecznie lub raczej bezpiecznie.

12. POMOC SPOŁECZNA

Na koniec 2020 r. kadre Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 16 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 22. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	3	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	4	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	8	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Tabela 23. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób	
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	–
	wyższe niekierunkowe	–	–

	średnie kierunkowe		–	3
	średnie niekierunkowe		–	–
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W 2020 r. w gminie Sierpc wskaźnik ten nie był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 331 mieszkańców (lub 109 rodzin objętych pracą socjalną).

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik Ośrodka, zaś wykształceniem średnim kierunkowym legitymowało się 3 pracowników socjalnych. Dodatkowo kierownik posiadał ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2018-2020 w gminie Sierpc na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 24. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	2 024 726	2 026 676	2 175 819
w tym na świadczenia pomocy społecznej	754 221	727 036	708 831
na zadania własne gminy	2 005 024	2 024 481	2 173 939
na zadania zlecone gminie	19 702	2 195	1 880

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie systematycznie rosła.

Tabela 25. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2020

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	91 833	42 432	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Warto dodać, że w latach 2018-2019 r. na realizację zadań z zakresu polityki społecznej pozyskiwano środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, których wartość malała w trakcie rozpatrywanego okresu.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 26. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	398	372	342
liczba rodzin	350	340	327
liczba osób w rodzinach	793	776	763
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	11,19%	10,97%	10,91%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020 systematycznie malała. Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r.

Tabela 27. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat	0
18-25 lat	26
26-35 lat	63
36-45 lat	85
46-55 lat	65
56-65 lat	78
66 lat i więcej	25
razem	342

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Tabela 28. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	45
pracuje dorywczo	57
nie pracuje	93
studiuje	0
uczy się	0
na rencie	50
na emeryturze	35
na zasiłku dla bezrobotnych	42
bezrobotny bez prawa do zasiłku	50

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2020 r. wykazała, że największą grupę stanowiły osoby w wieku 36-45 lat. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

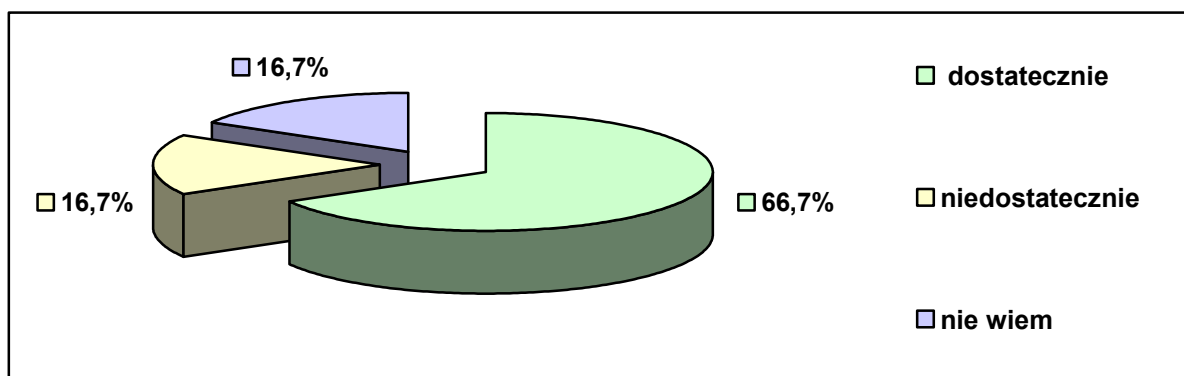
powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	165	140	140	493	265	265

bezdomność	3	4	4	3	4	4
potrzeba ochrony macierzyństwa	12	12	12	75	75	78
bezrobocie	128	108	104	331	261	255
niepełnosprawność	54	46	36	72	53	42
długotrwała lub ciężka choroba	88	87	76	148	140	140
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16	9	8	70	34	34
w tym rodziny niepełne	6	3	3	16	8	7
w tym rodziny wielodzietne	10	5	5	56	26	27
przemoc w rodzinie	9	8	8	37	31	28
alkoholizm	40	40	35	152	152	140
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	3	4	1	3	4
zdarzenie losowe	0	0	2	0	0	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 były ubóstwo i bezrobocie. W pierwszym przypadku liczba rodzin korzystających ze wsparcia zmniejszyła się w 2019 r., a w 2020 r. pozostawała na tym samym poziomie. W drugim przypadku na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia spadała. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Liczba rodzin zarówno w przypadku ubóstwa, jak i potrzeby ochrony macierzyństwa zmniejszała się z roku na rok.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dwie trzecie badanych pozytywnie oceniły te działania, uznając je za dostateczne. 16,7% ankietowanych stwierdziło, że są one niedostateczne i taki sam odsetek respondentów miał kłopot z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężna	338	343	342	326	337	320	689	621	594
rzeczowa	183	156	144	94	76	62	282	226	262
praca socjalna	X	X	X	345	340	327	781	776	763
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	3	4	4	3	4	4	3	4	4
usługi opiekuńcze	8	10	11	8	10	10	9	11	11
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	14	14	15	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

W latach 2018-2020 na terenie gminy Sierpc najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie pracy socjalnej, przy czym ich liczba w tym okresie malała. W nieco mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano wsparcie finansowe, głównie w postaci zasiłków, a liczba rodzin, którym przyznano takie świadczenie, ulegała wahaniom. Kolejną formą przyznanego wsparcia była pomoc rzeczowa, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, a liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok.

Ważnym narzędziem pracy socjalnej jest **kontrakt socjalny**, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W analizowanym okresie w gminie Sierpc kontraktów socjalnych nie zawierano.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc **asystenta rodziny**, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2020 r. 8 rodzin dysfunkcyjnych, w których wychowywało się 17 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2018-2020.

Tabela 31. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	10	11	8
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	21	27	17
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	25	25	32
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	49 407	51 138	59 786

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla

zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 32. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	0	2	3
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	14	14	15

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Sierpc zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 33. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba wydanych kart	80	249	55
liczba rodzin objętych wsparciem	15	94	18
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	50	74	21

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Sierpcu przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2018-2020 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, ulegała wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2019 r. – 2 918 037 zł, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, zmniejszała się z roku na rok. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 34. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	2 906 174	2 918 037	2 761 385
liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 615	1 507	1 446

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	9 389	8 619	7 785
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	43	33	30
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	101	116	53
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	214	222	256
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	414	367	293
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	557	485	452
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 486	1 412	1 395
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 565	1 407	1 341
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	66	56	48
zasiłek pielęgnacyjny	1 874	1 885	1 747
świadczenie pielęgnacyjne	336	347	340
specjalny zasiłek opiekuńczy	126	108	92
zasiłek dla opiekuna	96	67	48
świadczenie rodzicielskie	390	402	321
razem	16 657	15 526	14 201

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

W latach 2018-2020 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Podstawowym

świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2018-2020 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, oraz z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierpcu realizował Program Rodzina 500+. W 2020 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **7 574 272,92 zł**. W 2020 r. ustalone prawo do świadczenia miało 813 rodzin, a świadczeniem objęto w sumie 1 258 dzieci.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Sierpc przyznano 2 takie świadczenia w 2020 r.

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie

„Dobry start” trafiło do 597 rodzin i objęło łącznie 903 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 270 900 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 183 dzieci w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 156 dzieci w 2019 r. oraz 139 dzieci i 5 osób dorosłych w 2020 r.

Ponadto – w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Ośrodek realizował pomoc w zakresie dystrybucji artykułów spożywczych. W 2020 r. wydawano żywność z Podprogramu 2019 mieszkańcom najbardziej potrzebującym oraz zagrożonym ubóstwem, spełniającym kryterium dochodowe. Produkty żywnościowe były dostarczane przez Bank Żywności w Płocku. Pomocą żywnościową objętych zostało ok. **1 750 osób**, tj. ok. **650 rodzin** z terenu gminy.

GOPS realizował również zadania związane z naborem wniosków do drugiej części Programu „Czyste powietrze”, która daje możliwość uboższej części społeczeństwa ubiegania się o większe środki finansowe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	959	928	979
liczba przyznanych świadczeń	959	928	979
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	379 810	379 730	410 414

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki

środowiskowe, jak i instytucjonalne. Poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sierpcu na terenie gminy funkcjonują 4 świetlice wiejskie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2020 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Armii Krajowej 8B, 09-200 Sierpc
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu	ul. Świętokrzyska 2A, 09-200 Sierpc
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
4.	Bank Żywności w Płocku	Plac gen. Jarosława Dąbrowskiego 1, 09-402 Płock
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu	ul. Witosa 2, 09-200 Sierpc
6.	Sąd Rejonowy w Sierpcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Wiosny Ludów 1, 09-200 Sierpc
7.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	
9.	Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu	ul. J. Kilińskiego 24C, 09-200 Sierpc
10.	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sierpcu udziela wsparcia dzieciom i młodzieży głównie w formie opinii i orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. W roku szkolnym 2020/2021 w Poradni zarejestrowanych było 698 osób, a z pomocy skorzystało 1 688 osób z terenu powiatu sierpeckiego (PPP nie prowadzi danych statystycznych z podziałem na poszczególne gminy). Dane dotyczące pomocy udzielanej przez Poradnię w roku szkolnym 2020/2021 dzieciom i młodzieży z powiatu sierpeckiego przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 38. Dane dotyczące opinii wydawanych przez PPP dzieciom i młodzieży z powiatu w roku szkolnym 2020/2021

lp.	Opinie	Przedszkole	Szkoła Podstawowa
1.	wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego	2	12
2.	pozostawienia ucznia klasy I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie	–	–

3.	objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej	–	2
4.	dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia	–	24
5.	zintegrowanej ścieżki kształcenia	–	42
6.	zwolnienia ucznia z wadą słuchu lub z głęboką dysfunkcją rozwojową z nauki drugiego języka obcego	–	–
7.	udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	–	–
8.	przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy	–	–
9.	przyjęcia do klasy pierwszej szkoły ponadpodstawowej kandydata z problemami zdrowotnymi, ograniczającymi możliwości wyboru kierunku kształcenia ze względu na stan zdrowia	–	–
10.	przystąpienia ucznia do egzaminu zewnętrznego w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia	–	53
11.	objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną i logopedyczną	37	21
12.	o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju	28	–
13.	inne opinie	63	28
razem		130	182

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sierpcu.

Tabela 39. Dane dotyczące orzeczeń wydawanych przez PPP dzieciom i młodzieży z powiatu w roku szkolnym 2020/2021

lp.	Orzeczenia ze względu na dziecko/ucznia:	2020/2021
1.	niesłyszące	0
2.	słabosłyszące	5
3.	niewidzące	0
4.	słabowidzące	3
5.	z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją	7
6.	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	20
7.	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	4
8.	z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera	23
9.	zagrożone niedostosowaniem społecznym	3
10.	z niepełnosprawnościami sprzężonymi	10
11.	o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	3
12.	o potrzebie indywidualnego nauczania	18
13.	o potrzebie indywidualnego obowiązkowego nauczania przygotowania przedszkolnego	0

14.	orzeczenia uchylające	0
15.	orzeczenia odmowne	0
razem		96

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sierpcu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u.

Tabela 40. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	6	–	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych (dotyczy tylko dzieci przysposobionych z pieczy zastępczej)	3	–	–
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	6	1	–
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	–	–
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	14	14	15
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	7	5	5
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	9	8	9
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	–	1	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu.

13. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Sierpc w latach 2018-2020 była zmienna, bowiem wahała się liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które w latach 2018-2020 stanowiły większość ogółu osób pozostających bez pracy, także ulegała wahaniom. Podobnie wahał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 41. Stan bezrobocia w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 536	4 501	4 457
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	507	424	455
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	283	234	260

udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	11,18%	9,42%	10,21%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2020 w powiecie sierpeckim, województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 42. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie sierpeckim	16,5%	15,0%	15,7%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	4,9%	4,4%	5,2%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat sierpecki charakteryzował się zdecydowanie wyższą w stosunku do województwa mazowieckiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2020 r. dla gminy Sierpc przedstawia poniższa tabela.

Tabela 43. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	66	41	62,1%
25-34 lata	128	85	66,4%
35-44 lata	115	72	62,6%
45-54 lata	84	42	50,0%
55-59 lat	45	20	44,4%
60 lat i więcej	17	X	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	50	25	50,0%
1-3 miesiące	49	20	40,8%

3-6 miesięcy	50	23	46,0%
6-12 miesięcy	77	34	44,2%
12-24 miesięcy	73	37	50,7%
powyżej 24 miesięcy	156	121	77,6%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	38	27	71,1%
policealne i średnie zawodowe	130	97	74,6%
średnie ogólnokształcące	39	29	74,4%
zasadnicze zawodowe	111	53	47,7%
gimnazjalne i niższe	137	54	39,4%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	69	52	75,4%
do 1 roku	113	74	65,5%
1-5 lat	133	72	54,1%
5-10 lat	68	29	42,6%
10-20 lat	50	27	54,0%
20-30 lat	20	6	30,0%
30 lat i więcej	2	0	0%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu.

Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat oraz osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy. Najmniej bezrobotnych w 2020 r. było w następujących grupach: osób ze stażem pracy 30 lat i więcej, osób w wieku powyżej 60 lat, osób z wykształceniem wyższym oraz osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, osób w wieku 25-34 lata, osób bez stażu pracy oraz osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (66 osób), przetwórstwo przemysłowe (42 osoby) oraz budownictwo

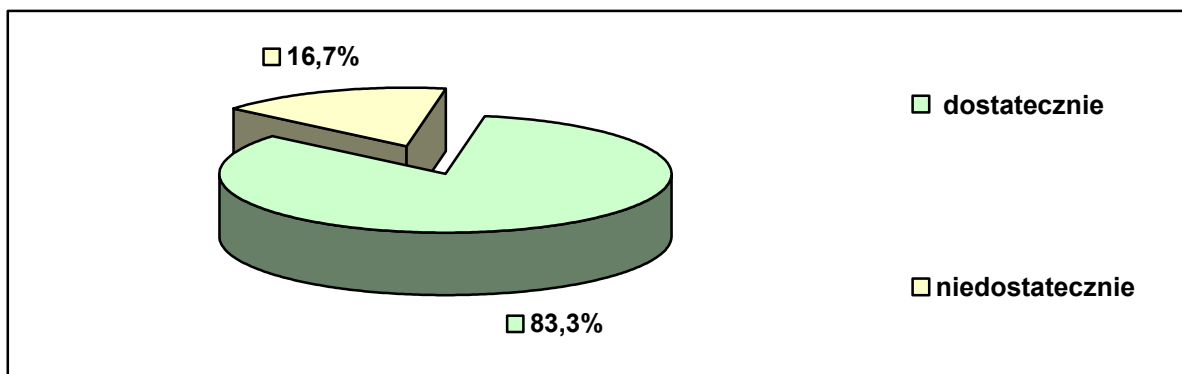
(35 osób). Na koniec 2020 r. nie było żadnych ofert pracy dla osób bezrobotnych. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby bezrobotnych w gminie według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy.

Tabela 44. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	14	0
górnictwo i wydobywanie	1	0
przetwórstwo przemysłowe	42	0
dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	8	0
budownictwo	35	0
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	66	0
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16	0
transport i gospodarka magazynowa	8	0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2	0
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	15	0
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	23	0
edukacja	11	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	0
pozostała działalność usługowa	29	0
działalność niezidentyfikowana	90	0

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu.

W gminie Sierpc bezrobocie było drugim, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu zostały ocenione bardzo pozytywnie, bowiem 83,3% badanych uznało je za dostateczne. Jednak 16,7% ankietowanych stwierdziło, że są one niedostateczne.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Sierpc z powodu bezdomności w latach 2018-2020 pozostawała na niewielkim, zbliżonym poziomie, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 45. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	3	4	4
liczba osób w rodzinach	3	4	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów

alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Sierpc.

Tabela 46. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	59 370,50	65 972,86	60 167,00

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

W latach 2018-2020 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Sierpc ulegała wahaniom.

Tabela 47. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	304 112,49	30 780,00	25 482,00
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	–	1 000,00	–
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	–	–
razem	34 112,49	31 780,00	25 482,00

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

W latach 2018-2020 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Sierpc z roku na rok spadała.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Sierpcu przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 48. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	4	4	4

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 49. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	18	4	3

liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

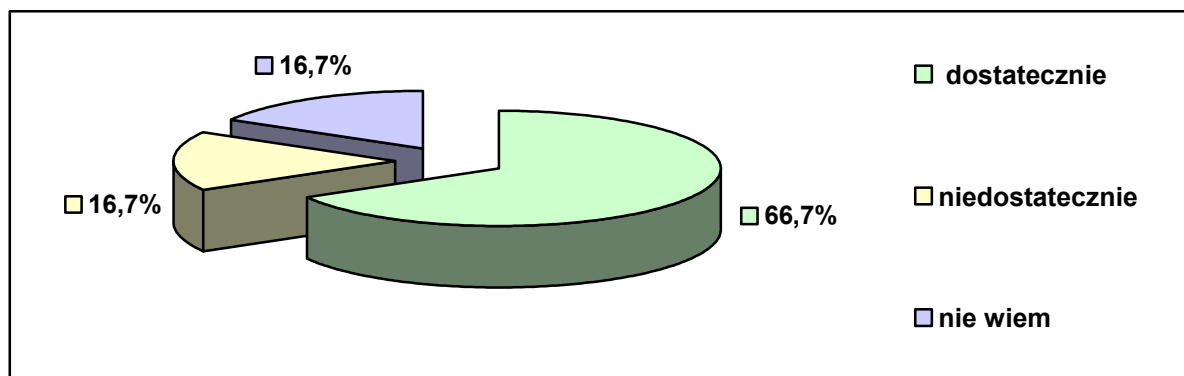
Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2018-2020 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, malała i wyniosła odpowiednio: 18, 4 i 3 osoby. W analizowanym okresie Komisja nie występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec żadnej osoby.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, ani nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano uczestników badania. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

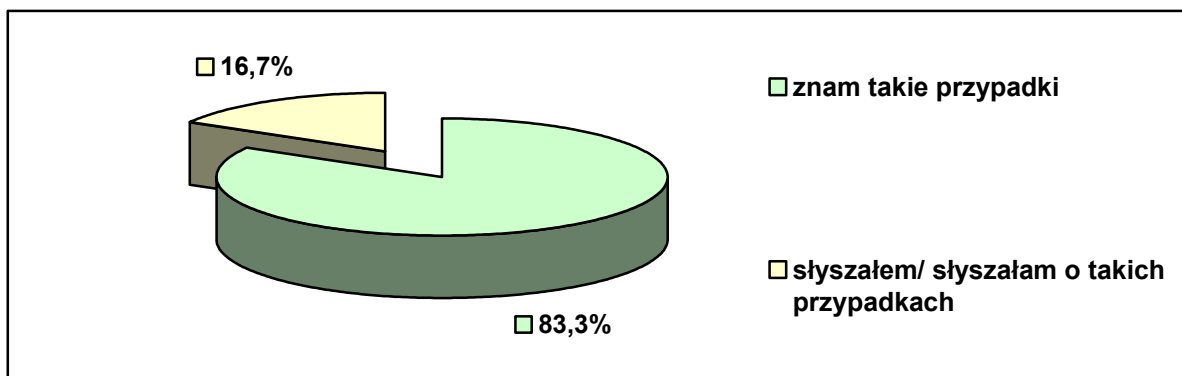

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Dwie trzecie badanych uznało działania przeciwdziałające uzależnieniom za dostateczne. Jednak 16,7% ankietowanych przyznało, że są one niedostateczne i taki sam odsetek (16,7%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie.

W przeprowadzonym badaniu ankietowani odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem wszyscy uczestnicy badania twierdzą, iż znają przypadki stosowania przemocy w rodzinie (83,3%) lub o takich przypadkach słyszeli (16,7%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

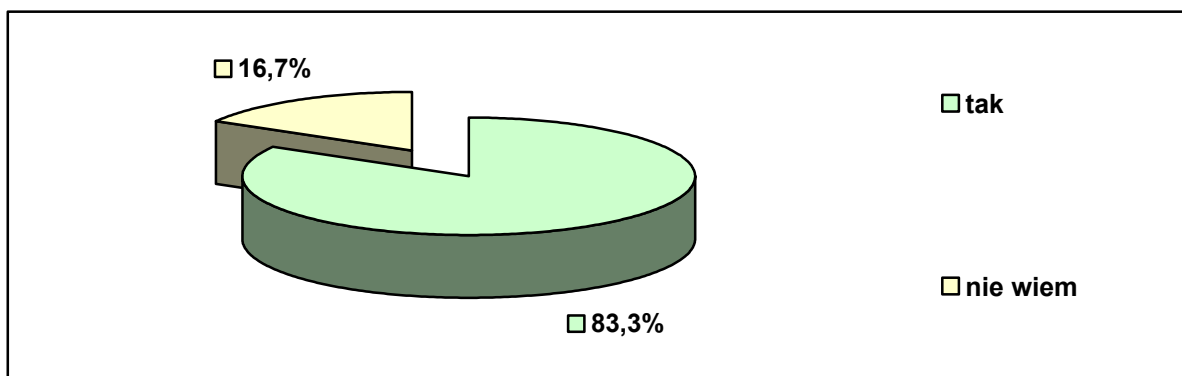
Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Równie niepokojąco prezentuje się ocena ryzyka nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, bowiem zdecydowana większość (83,3%) respondentów stwierdziła, że takie ryzyko istnieje. Prawie 17% ankietowanych wskazało na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej. Te działania podejmowane są w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Funkcjonowanie w gminie **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** reguluje nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2010 roku. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia,

gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, prokuratury czy organizacji pozarządowych. Głównym zadaniem Zespołu jest podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie, w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty”, oraz integrowanie i koordynowanie działań wymienionych podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą.

Procedura „Niebieskie Karty” jest wdrażana i prowadzona w ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Sierpc prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 50. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	14	14	15
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	3
liczba spotkań grup roboczych	22	14	20
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	9	12	10
w tym sporządzone przez Policję	9	11	9
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	0	1	1
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	6	8	11
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	4	7	6
liczba spraw sądowych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Sierpc.

Jeśli chodzi o działania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy domowej, to w analizowanym okresie 5 osób z gminy w 2018 r. i 2 osoby w 2019 r. zostały objęte takimi działaniami.

Tabela 51. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy podjęte w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba sprawców przemocy domowej oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	5	2	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Sierpc.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 40 rodzinom (152 osobom w rodzinach) w 2018 r., 40 rodzinom (152 osobom w rodzinach) w 2019 r. i 35 rodzinom (140 osobom w rodzinach) w 2020 r. Pomocy z powodu narkomanii w rozpatrywanym okresie nie udzielono. Wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznano 9 rodzinom (37 osobom w rodzinach) w 2018 r., 8 rodzinom (31 osobom w rodzinach) w 2019 r. oraz 8 rodzinom (28 osobom w rodzinach) w 2020 r.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, szkoleń, spektakli i pogadanek oraz imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia, a w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego zajęć sportowych. Wykorzystano także materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

W gminie Sierpc jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie są (obok GOPS-u, GKRPA i ZI) 4 świetlice wiejskie realizujące program opiekuńczo-wychowawczy.

Tabela 52. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Narutowicza 21C, 09-200 Sierpc
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds.	

	Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
3.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Biskupa Floriana 4, 09-200 Sierpc
4.	Świetlice środowiskowe realizujące program opiekuńczo-wychowawczy	Dziembakowo, Borkowo Kościelne, Studzieniec, Bledzewo

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Mieszkańcy gminy mogą też korzystać ze wsparcia Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Sierpcu przy ul. Słowackiego 32, która udziela świadczeń osobom uzależnionym od: alkoholu, hazardu, alkoholu i narkotyków (uzależnienie mieszane), a także osobom współuzależnionym. Poradnia prowadzi terapię na wszystkich etapach terapii uzależnienia i współuzależnienia.

16. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych i dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Goleszynie (liczba uczniów: 211, liczba nauczycieli: 28),
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Borkowie Kościelnym (liczba uczniów: 207, liczba nauczycieli: 27),
- Szkoła Podstawowa im. Zygmunta Padlewskiego w Bledzewie (liczba uczniów: 86, liczba nauczycieli: 17).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż dwie placówki zatrudniają pedagoga i psychologa, jedna doradcę zawodowego, uczniowie trzech szkół mogą korzystać z porad logopedy, a opiekę pielęgniarską zapewnia jedna placówka. Uczniowie wszystkich szkół korzystają z sali gimnastycznej i boiska sportowego, mają także zapewniony dostęp do Internetu. W ani jednej placówce nie utworzono klas lub grup integracyjnych. Wszystkie szkoły zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a jedna z nich także nauczanie indywidualne. Placówki oświatowe oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono

wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne oraz rewalidacyjne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkole

Szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, muzyczne (zespół wokalo-instrumentalny), sportowe, a także edukacja wczesnoszkolna.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym dzieci/uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 53. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	1	2
sięganie po alkohol	–	–	3
sięganie po narkotyki	–	–	3
niszczenie mienia szkolnego	–	–	3
kradzieże na terenie szkoły	1	1	2
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	1	1	2
udział w grupach negatywnych	–	–	3
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	3	2
autoagresja	–	–	3
ucieczki z domu	–	–	3
przestępczość ujawniona	–	–	3

przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	1	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 54. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	2
zaniedbanie	–
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	2
przemoc w rodzinie	–
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych i wychowawczych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 3 przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, a także po 1 przypadku: palenia papierosów, kradzieży na terenie szkoły, dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz przypadek wymagający nadzoru kuratora sądowego. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 2 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz 2 przypadki uzależnień.

Żaden z przedstawicieli trzech badanych placówek nie zauważył wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to jeden z badanych miał trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie, zaś w opinii przedstawicieli dwóch placówek w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez wszystkich uczestników badania.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowalająca. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Urząd Gminy, Policję, Sąd Rejonowy

Wydział III Rodzinny i Nieletnich, Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy, Sanepid, Ochotnicze Straże Pożarne, DPS w Szczutowie oraz parafie i fundacje charytatywne.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – dofinansowania wycieczek, wyjazdów, obozów, stypendiów szkolnych, wspierania Szkolnego Klubu Wolontariatu, a także udostępniania sprzętu komputerowego do nauki zdalnej (Program „Zdalna szkoła”). Placówki zapewniają także zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, opiekę świetlicową, porady i konsultacje z nauczycielami oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Uczniowie mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów szkolnych, dyrektorów oraz nauczycieli i wychowawców. We współpracy z GOPS-em, Sądem Rodzinnym i Policją prowadzone są działania interwencyjne.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zwiększenia liczby godzin pracy pedagogów i psychologów szkolnych, a także organizowania zarówno dla uczniów, jak i rodziców spotkań, warsztatów i prelekcji ze specjalistami w zakresie interesujących tematów. Polepszenie efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga też wsparcia sprzętowego. Według jednego z ankietowanych funkcjonowanie placówki bardzo się poprawiło dzięki udziałowi w programach „Aktywna Tablica”, „Zdalna Szkoła”, „Szkoła Równych Szans”, „Ekologiczne Spotkania z Przyrodą w Gminie Sierpc” i dlatego należałoby powyższe działania kontynuować, jak również zachęcać do udziału w nowych programach i projektach.

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Sierpc wynika, że w latach 2018-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom,

natomiast udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy wzrastał. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 55. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkańców gminy ogółem	7 089	7 073	6 994
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 092	1 110	1 102
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	15,4%	15,7%	15,8%

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W ramach swojej działalności GOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 56. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	8	10	10
liczba osób łącznie w rodzinach	9	11	11

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa oraz niepełnosprawność.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami.

Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła dokonać respondentom oceny zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, nie była reprezentowana.

Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinii, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie Sierpc, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu wynika, że w latach 2018-2020 niepełnosprawność była czwartym, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2018-2020.

Tabela 57. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	54	46	36
liczba osób łącznie w rodzinach	72	53	42

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu.

Należy dodać, że w 2020 r. GOPS przyznał 293 świadczenia w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne. Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sierpcu dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców gminy Sierpc.

Tabela 58. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	9	7	28
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	74	100	48
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	24	20	8
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	27	47	24
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	23	33	16

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sierpcu.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Sierpc mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 59. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	3	5	4
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	37	34	45
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	4	5	5

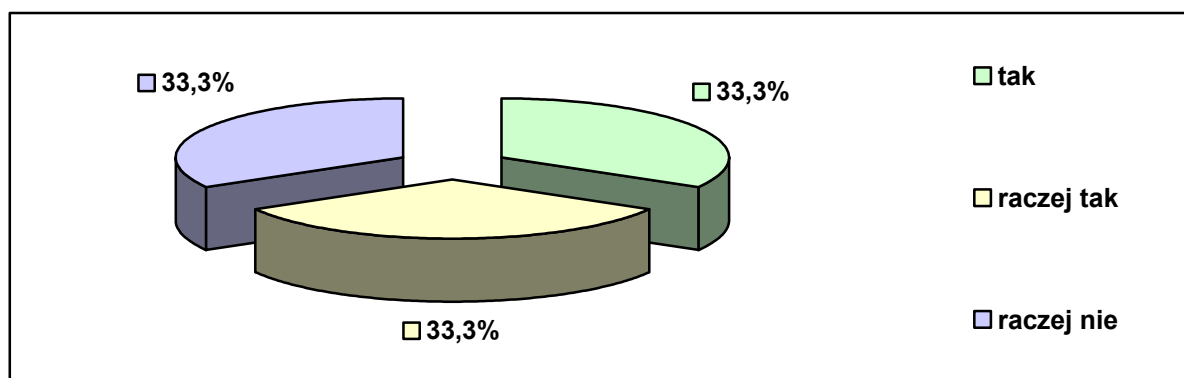
Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano bariery architektoniczne, utrudniony dostęp do odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych oraz problemy finansowe, a także niewystarczającą pomoc udzielaną osobom z orzeczoną lekką stopniem niepełnosprawności.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Według 66,6% uczestników badania w działaniach realizowanych w gminie uwzględnia się lub raczej uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie jedna trzecia badanych wyraziła odmienną opinię. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2020 r. na terenie gminy Sierpc funkcjonowało 20 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz

organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 60. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2020 r.

lp.	nazwa organizacji	charakterystyka prowadzonych działań
1.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Sudragi i Okolic, Sudragi, ul. Szkolna 10, 09-200 Sierpc	– wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Sudragi i okolic, – wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym
2.	Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” w Goleszynie, Goleszyn, ul. Niepodległości 09-200 Sierpc	– wsparcie i rozpowszechnianie kultury fizycznej i sportu
3.	Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „Trops”, Szkoła Podstawowa w Goleszynie, ul. Niepodległości 2, 09-200 Sierpc	– popularyzacja kultury fizycznej i sportu, promocja aktywności fizycznej, – planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów – propagowanie zdrowego stylu życia
4.	Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „Luks”, Szkoła Podstawowa w Borkowie Kościelnym, ul. Szkolna 2, 09-200 Sierpc	
5.	Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „Iskra”, Szkoła Podstawowa w Sudragach, ul. Szkolna 10, 09-200 Sierpc	
6.	Uczniowski Klub Sportowy „Alfa”, Bledzewo 11, 09-200 Sierpc	
7-20	14 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: Bledzewo, Borkowo Kościelne, Borkowo Wielkie, Dąbrówki, Dziembakowo, Goleszyn, Gorzewo, Grodkowo-Zawisze, Piastowo, Studzieniec, Sudragi, Susk, Warzyn-Skóry, Żochowo	– działalność mająca na celu zapobieganie pożarom, – udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz w czasie innych klęsk i zdarzeń, – informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

W 2020 r. w gminie Sierpc funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 61. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Św. Apolonii w Borkowie Kościelnym	Borkowo Kościelne, ul. Jana Pawła II 1, 09-200 Sierpc
2.	Parafia pw. Św. Maksymiliana Kolbego w Sudragach	Sudragi, ul. Szkolna 9, 09-200 Sierpc
3.	Parafia pw. św. Mateusza w Goleszynie	Goleszyn, ul. Niepodległości 13, 09-200 Sierpc

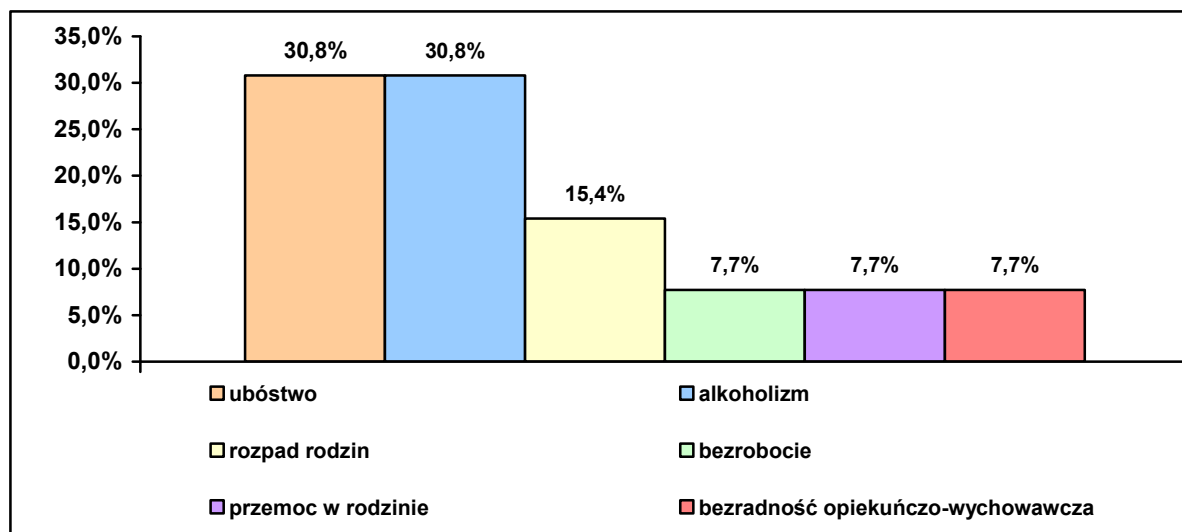
Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Parafie z gminy Sierpc wchodzą w skład diecezji płockiej, zaś w podziale dekanalnym parafie w Borkowie Kościelnym i Goleszynie należą do dekanatu sierpeckiego, zaś parafia w Sudragach – do dekanatu łuchowskiego.

19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali ubóstwo i alkoholizm. W dalszej kolejności wymieniali rozpad rodzin oraz bezrobocie, przemoc w rodzinie i bezradność opiekuńczo-wychowawczą. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

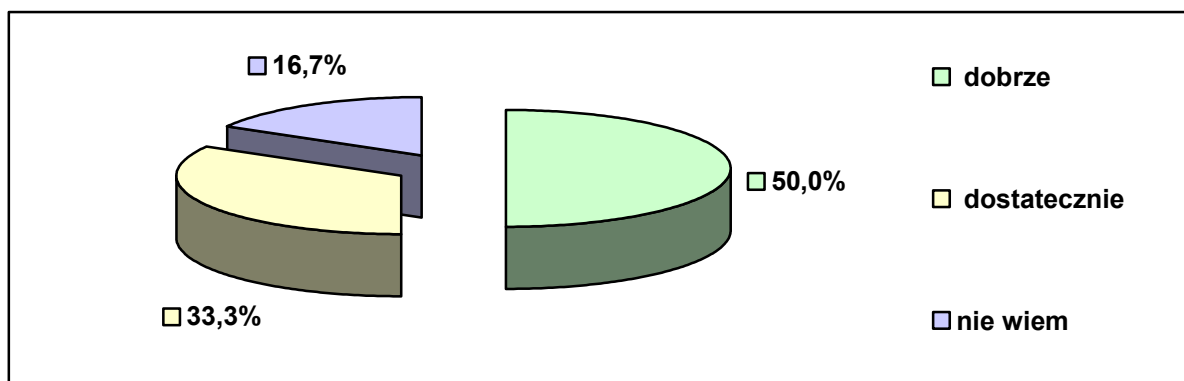
Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania spotkań oraz imprez integracyjnych – pikników rodzinnych i festynów, zaś wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do zaspokojenia potrzeb mieszkańców, wymieniono poprawę funkcjonowania transportu publicznego oraz uruchomienie lub zwiększenie liczby połączeń komunikacyjnych sołectw gminnych z miastem Sierpc.

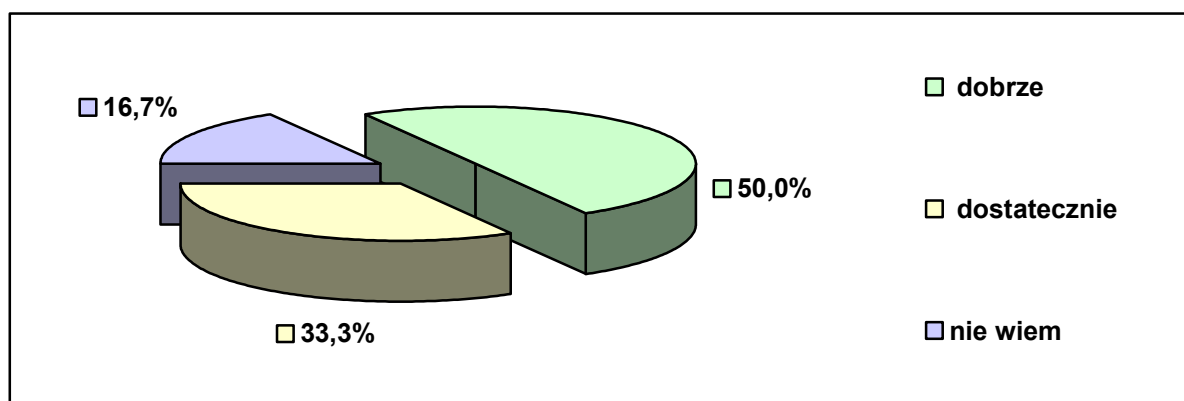
W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Została ona oceniona bardzo pozytywnie, bowiem połowa uczestników badania uznała ją za dobrą, a kolejne 33,3% ankietowanych stwierdziło, że jest dostateczna. Nikt z respondentów nie wyraził opinii negatywnej. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 16,7% pytanych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Sierpc jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy 83,3% respondentów wyraziło opinię pozytywną. Nikt z badanych nie wyraził opinii negatywnej. Zdania w tej sprawie nie przedstawiło 16,7% pytanych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W latach 2018-2020 w gminie Sierpc struktura ludności pod względem płci była zmienna – w 2018 r. kobiet było nieznacznie więcej niż mężczyzn, natomiast w kolejnych dwóch latach to mężczyźni stanowili nieco ponad połowę mieszkańców. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 62. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba ludności gminy ogółem	7 089	7 073	6 994
liczba kobiet	3 545	3 524	3 485
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	50,01%	49,82%	49,83%

Dane Urzędu Gminy w Sierpcu.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu w latach 2018-2020 kobiety stanowiły większość ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 63. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych ogółem	507	424	455

liczba bezrobotnych kobiet	283	234	260
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	55,8%	55,2%	57,1%

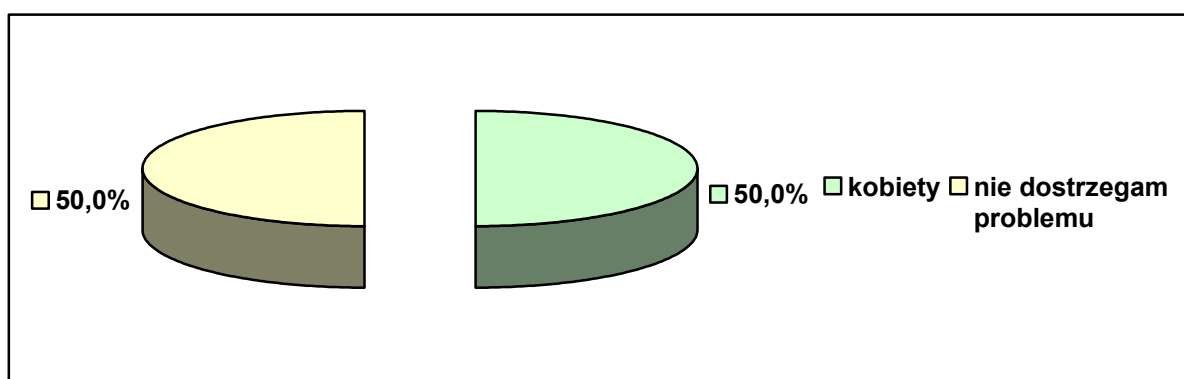
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Sierpcu.

Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały prawie we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, osób w wieku 25-34 lata, osób bez stażu pracy, a także osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy. Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości szans kobiet i mężczyzn w gminie Sierpc przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 8 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem dyskryminacji ze względu na płeć. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

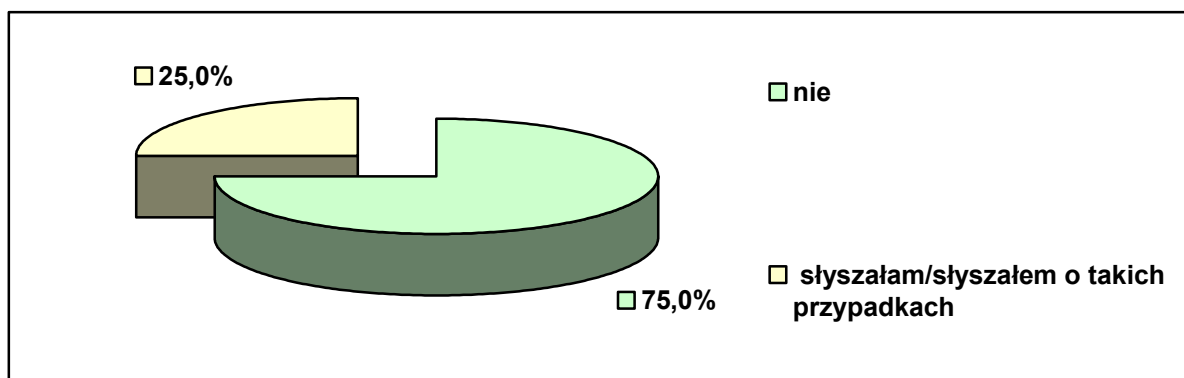

Dane z badania ankietowego.

Według połowy badanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Problemu zawartego w pytaniu nie dostrzega pozostałe 50% ankietowanych.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w lokalnym środowisku. Trzy czwarte spośród pytaných mieszkańców odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 25% badanych przyznało, że słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

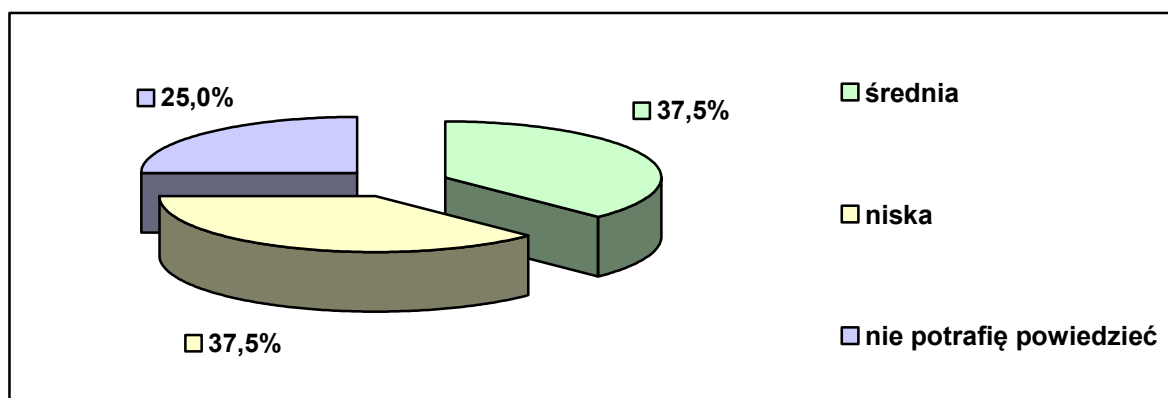
Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności szans kobiet i mężczyzn w gminie. Poniższy wykres ilustruje rozkład odpowiedzi.

Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności szans w gminie?

Dane z badania ankietowego

Według 75% badanych skala problemu nierówności szans na terenie gminy jest średnia lub niska. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 25% ankietowanych.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć. Potrzebę prowadzenia takich działań potwierdziło 37,5% badanych, ale jednocześnie taki sam odsetek respondentów (37,5%) uznał podejmowanie takich działań za bezzasadne. Jedna czwarta ankietowanych nie potrafiła rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali życie rodzinne (40%) oraz rynek pracy, płace i działalność społeczną (po 20%).

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a zdecydowana większość respondentów potrafiła ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia oraz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • realizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie	• niepodjęcie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • nieprowadzenie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy
szanse	zagrożenia
• rosnące zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • efektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych • wzrastająca liczba ofert pracy dla bezrobotnych	• brak zainteresowania potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet

- stale rosnące zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych
- wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności
- niepostępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy
- niezwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia oraz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, realizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE), diagnozowanie problemu bezdomności w gminie, inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem, a także realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: brak zainteresowania potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie oraz wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną	• brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

- dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadram i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów - odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie - zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy - inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie	
szanse	zagrożenia
- niewzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych - niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci - wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki przedszkolnej - zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy	- nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin - wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego - brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy - niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej - niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie - nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie - niezmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadram i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy, a także inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej, nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie, niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, jak również niezmnijające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze	•
szanse	zagrożenia
• brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców	• zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi

• podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze	• zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia – zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi oraz zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi	• niefunkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu • niezapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej

szanse	zagrożenia
- niewystępowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin - wystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych	- wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców - stale rosnąca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej - zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych - brak dostępu osób starszych do takich form wsparcia, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu (dostępne poza terenem gminy)

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze czy analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, stale rosnąca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, jak również brak dostępu osób starszych do takich form wsparcia, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu (dostępne poza terenem gminy). W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
- monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy - informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy - likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy	nieorganizowanie i nieświadczanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy

informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych	
szanse	zagrożenia
- niezwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych - społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - dysponowanie ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy	- zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych - wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, a także informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych, wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, jak również nieorganizowanie i nieświadczanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
- odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców - prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych - popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych - podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty	

kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu	
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • stale rosnąca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • stale rosnące zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na wyłącznie mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu

pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, a także podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotna kwestia rzutująca na kształt programu działań w tym obszarze.

III. PROGRAMOWANIE

Wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Sierpc na lata 2022-2028. Zostały one przedstawione w formie wizji, misji, celów i kierunków działań. Działania zostały wyznaczone z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom**
4. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
5. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
6. **Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
7. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom gminy**
8. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2022-2028 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań umożliwiających niwelowanie i rozwiązywanie problemów społecznych występujących w gminie. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Zapewnienie mieszkańcom szerokiej dostępności do usług społecznych oraz warunków sprzyjających rozwojowi lokalnego kapitału społecznego”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Sierpc”.

Wytyczone cele w strategii zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wsparcie mieszkańców zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.	1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami i instytucjami. 2. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 3. Podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 4. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem. 6. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem.	działania ciągłe
2. Aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem	1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym	działania ciągłe

społecznym z powodu bezrobocia.	i stażach. - Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. - Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. - Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. - Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. - Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. - Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. - Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.	w zależności od potrzeb
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	- Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. - Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. - Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	2 175 819	1 850 000	UG/GOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%		80	UG/GOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenie	osoba	342	280	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	265	150	GOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	255	150	GOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	4	2	GOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze	%	10,91	8	GOPS	raz w roku

wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy					
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	763	610	GOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	0	0	GOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	455	300	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	260	150	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	10,21	8	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne UE, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

**CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN,
WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY,
PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE**

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	1. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 3. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 5. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 6. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 7. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	działania ciągłe

	8. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 9. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła. 10. Promowanie prawidłowego modelu rodziny.	
2. Podwyższanie jakości usług edukacyjnych, wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozwijanie współpracy ze szkołą w celu lepszego rozpoznania i zabezpieczenia potrzeb dzieci, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 6. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.	działania ciągłe

	7. Wzmacnianie instytucjonalne działalności w sferze kultury, sportu i rekreacji.	
3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.	1. Kontynuowanie i wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. 2. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 6. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 7. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.	działania ciągłe

	9. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	327	250	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	8	5	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	327	250	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	8	5	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	35	20	GOPS	raz w roku

narkomanii	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	8	5	GOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	10	7	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	1 446	1 200	GOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	979	800	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	18	15	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo- rekreacyjne	pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	

CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wsparcie idei starzenia się w zdrowiu i możliwości prowadzenia aktywności społecznej.	1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wsparcie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 9. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych	działania ciągłe

	i niepełnosprawnych. 10. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	
2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej	1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. 6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	1 102	1 000	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle	%	15,8	13	UG	raz w roku

mieszkańców gminy					
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	25	20	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	36	30	GOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	11	10	GOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	15	15	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia.	1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu. 3. Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i realizowanie programów prozdrowotnych. 4. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży. 5. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 6. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 7. Rozwijanie indywidualnych umiejętności mieszkańców służących zdrowiu. 8. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 9. Dbłość o środowisko fizyczne oraz społeczne życia mieszkańców gminy.	działania ciągłe
2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie.	1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze.	działania ciągłe

	4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.	
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.	1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	b.d.	wg możliwości organizatorów	UG, NGOs, placówki oświatowe, placówki ochrony	raz w roku

				zdrowia	
liczba klubów sportowych działających w gminie	klub	5 (w tym 4 uczniowskie kluby sportowe)	5 (w tym 4 uczniowskie kluby sportowe)	UG, NGOs, placówki oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe	raz w roku
liczba obiektów rekreacyjno-sportowych	obiekt	6	8	UG, NGOs, placówki oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe	raz w roku
badania profilaktyczne mieszkańców	badanie	0 (ze względu na stan zagrożenia epidemiologicznego)	3	UG, NGOs, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	1 693 na terenie powiatu, brak danych dot. gminy	1450	Policja	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna,	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	społeczność lokalna	Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin.	działania ciągłe

	7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy	
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2028 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	10	15	GOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki	organizacja	20	20	UG, NGOs, GOPS	raz w roku

społecznej					
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	organizacja	19		UG, NGOs,	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (w tym spotkań grup roboczych ZI)	przedsięwzięcie	20	18	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGOs	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	b.d. (ograniczenia ze względu na stan zagrożenia epidemiologicznego)	4	UG, RG	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	- ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
CEL STRATEGICZNY 2. WZMACNIANIE POTENCJAŁU RODZIN, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE	- sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,

	- sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	- zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,

	- poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.	- zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO.	- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Podstawowym źródłem finansowania działań wynikających z założeń programowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2026-2028 będą środki pochodzące z budżetu gminy oraz budżetu państwa w orientacyjnej wysokości odpowiadającej poziomowi wydatków w 2020 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 – edukacyjna opieka

wychowawcza oraz 855 – rodzina, tzn. 13 939 330 zł. Pełna realizacja Strategii nie będzie jednak możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania.

Zakłada się, iż środki mające sfinansować poszczególne działania w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pochodzić będą również z następujących źródeł:

- środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa
- środków z funduszy krajowych,
- środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej,
- środków własnych organizacji pozarządowych.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2022-2028 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach. Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm gminy, nie tylko jej tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd gminy, jej jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2022-2028 powstaje w trzecim roku trwania pandemii koronawirusa oraz w tle konfliktu zbrojnego między Rosją a Ukrainą, a także pogarszającej się koniunktury ekonomicznej. Z tego powodu trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń strategii.

Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2022-2028 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców gminy;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących gminę;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy przewidywać zaburzenia w wielu obszarach życia gospodarczego i społecznego

kraju, a co za tym idzie – gminy. Monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, niemniej może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2022-2028 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny;
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sierpc;
4. Program współpracy Gminy Sierpc z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierpc na lata 2022-2028 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW**Diagramy**

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	71

Tabele

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020	17
Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020	18
Tabela 3. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2020	18
Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2020 r.	20
Tabela 5. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020	20
Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	21
Tabela 7. Gospodarstwa rolne	22
Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy w latach 2018-2020	22
Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 10. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 11. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021	24
Tabela 12. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021	24
Tabela 13. Wykaz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021	24
Tabela 14. Placówki kultury w gminie w 2020 r.	25
Tabela 15. Wykaz placówek kultury w 2020 r.	25
Tabela 16. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 r.	27
Tabela 17. Zakład opieki zdrowotnej w gminie w 2020 r.	28
Tabela 18. Sport i rekreacja w 2020 r.	29
Tabela 19. Baza noclegowa w gminie w 2020 r.	30
Tabela 20. Wykaz obiektów noclegowych w gminie w 2020 r.	30
Tabela 21. Przestępstwa odnotowane w powiecie w latach 2018-2020	32
Tabela 22. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.	33
Tabela 23. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.	33
Tabela 24. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020	34
Tabela 25. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2020	35
Tabela 26. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	35
Tabela 27. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	36
Tabela 28. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	36
Tabela 29. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	36
Tabela 30. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2018-2020	38
Tabela 31. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020	39
Tabela 32. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020	40
Tabela 33. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020	40
Tabela 34. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2020	41
Tabela 35. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020	41
Tabela 36. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020	43
Tabela 37. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2020 r.	44
Tabela 38. Dane dotyczące opinii wydawanych przez PPP dzieciom i młodzieży z powiatu w roku szkolnym 2020/2021	44
Tabela 39. Dane dotyczące orzeczeń wydawanych przez PPP dzieciom i młodzieży z powiatu w roku szkolnym 2020/2021	45
Tabela 40. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020	46
Tabela 41. Stan bezrobocia w gminie w latach 2018-2020	46
Tabela 42. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	47
Tabela 43. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy	47
Tabela 44. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy	49
Tabela 45. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020	50
Tabela 46. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020	51

Tabela 47. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	51
Tabela 48. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020	51
Tabela 49. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	51
Tabela 50. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020	54
Tabela 51. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy podjęte w gminie w latach 2018-2020	55
Tabela 52. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.	55
Tabela 53. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020	57
Tabela 54. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach dzieci/uczniów w roku szkolnym 2019/2020	58
Tabela 55. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2020	60
Tabela 56. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020	60
Tabela 57. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	61
Tabela 58. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	62
Tabela 59. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	62
Tabela 60. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2020 r.	64
Tabela 61. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy	65
Tabela 62. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2020	67
Tabela 63. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2020	67

Wykresy

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020	18
Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020	18
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	26
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	27
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?	28
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	31
Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	33
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	38
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	50
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	52
Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	53
Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	53
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	63
Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uciążliwie występują w gminie?	65
Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	66
Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?	67
Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	68
Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	69
Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności szans w gminie?	69